

UN DÈFICIT MÉS SOCIAL QUE FISCAL

Vicenç Navarro

23 d'abril de 2010

L'estat del benestar a Catalunya està poc desenvolupat, i és, juntament amb Espanya, uns dels països de la Unió Europea dels Quinze (UE-15) amb més retard social. Només el 11% de la població adulta treballa en els serveis de l'estat del benestar (com ara sanitat, educació, serveis socials, escoles d'infància, serveis domiciliaris i altres), un percentatge molt menor que la mitjana de la UE-15 (15%) i molt per sota de països com Suècia (24%). Els mateix ocorre pel que fa a la despesa pública social com a percentatge del PIB (17%, molt menor que la mitjana de la UE-15, 28%, i molt més baix que Suècia, 32%).

Aquesta situació no es deu a que Catalunya sigui pobre, que no ho és. En realitat, el nivell de riquesa del país (mesurat pel PIB per càpita) està per damunt de la mitjana de la UE-15 (és un 110% de tal mitjana), mentre que la despesa pública social per càpita catalana és només el 73% de la mitjana de tal despesa a la UE-15. Catalunya es gasta en el seu estat del benestar molt menys del que li correspon pel nivell de riquesa que té. Per què? Una resposta freqüent que s'ha donat a aquesta pregunta a Catalunya, ha estat el dèficit fiscal que Catalunya té amb la resta de l'Estat Espanyol, dèficit que s'ha estimat que oscil·la entre un 6% i un 9% del PIB. Catalunya – segons tals

tesis - rep menys quantitat dels recursos generats a Catalunya del que li corresponen.

Sense desmerèixer la importància d'aquest argument (i que les noves mesures proposades del govern tripartit estan intentant resoldre) el fet és que no es suficient per explicar el gran retard social de Catalunya. El País Basc, que té plena autonomia fiscal, té també un retard social considerable. El seu PIB per càpita és superior a la mitjana de la UE-15 i en canvi la seva despesa pública social per habitant és molt menor que la mitjana de la UE-15. D'aquí que la resolució del dèficit fiscal millorarà però no resoldrà el problema que radica en una causa de la qual no se'n parla i que és l'enorme poder de classe i de gènere existent a Catalunya, una de les societats més desiguals existents avui a Europa.

La polarització Social de Catalunya determina la pobresa de recursos del seu estat del benestar. El 30-35% de la població de renda superior tenen un enorme poder (poder solidificat per setanta anys de governs conservadors (quaranta dictatorial i trenta en un règim democràtic). Utilitzen els serveis privats, mentre que les classes populars utilitzen els serveis públics. Les classes més acabalades, que controlen la cultura mediàtica no senten les insuficiències de l'estat del benestar i es resisteixen a que s'hagin de pagar més impostos (la càrrega fiscal més baixa de la UE-15). El canvi de govern el 2004 va tenir un impacte important i s'han donat canvis profunds, incloent un canvi molt substancial de la despesa pública social, però els canvis encara son insuficients.